

Prevenција: Oprezan danas, siguran sutra!

Provoditelj: Udruga apstinenata za pomoc pri resocijalizaciji Porat

Godina provedbe: 2022

Kratki opis programa

Edukacija rizi ne skupine mladih, korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar dobi od 15 do 21 godinu, s ciljem razvijanja znanja i vještina o štetnosti svih oblika ponašajnih ovisnosti.

Aktivnosti:

- Grupno savjetovanje mladih
- Preventivne radionice za mlade na različite teme definiranja i izgradnje vlastitog identiteta, razvoja samopoštovanja i samopouzdanja, među vršnjaci odnosi te kako se zaštititi od ovisnosti
- Istraživanje o ovisnostima među mladima
- Predavanja o štetnom utjecaju sredstava ovisnosti
- Trening kyudo streljarstva
- Glazbeno-kreativne radionice beatbox vještine

Ciljevi provedbe

- Doprinijeti prevenciji svih oblika ovisnosti kod mladih putem savjetovanja, edukacije i preventivnih radionica
- Razviti znanja i vještine mladih o štetnosti svih oblika ponašajnih ovisnosti (alkohol, cigarete, droge, kockanje, igre na sreću, računalne igrice, Internet).
- Osnajiti i potaknuti razvoj pozitivnih životnih vrijednosti i razviti zaštitne čimbenike kod korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar (odgovornost za vlastito zdravlje, pozitivna slika o samom sebi, visoko samopouzdanje, dobar školski uspjeh, dobre komunikacijske, socijalne i organizacijske vještine, odupiranje vršnjaci utjecaju).
- Razviti interes korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar za kvalitetnim provođenjem slobodnog vremena i utjecati na razvoj zdravih stilova života.

Sažetak programa

Projekt obuhvaća mlade u dobi od 15 do 21 godine, korisnike usluga Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar na stalnom smještaju i poludnevnom boravku. Mladi na stalnom smještaju dolaze iz različitih gradova Republike Hrvatske te iz područja Grada Zadra i okolnih općina (Bibinje, Poljica, Preko). To su mladi koji privlače pozornost, koja dolaze u sukob sa svojim vršnjacima i koja imaju veći broj negativnih ocjena. U njihovom funkcioniranju je primjetno da se radi o mladima niskog praga samopoštovanja koja iz nekog razloga ne postižu rezultate. Ti mladi spadaju u rizičnu skupinu koja je podložna raznim oblicima ovisnosti te kojoj je potrebna dodatna pomoć i podrška.

1. Županije provedbe

Zadarska

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 01.01.2022

Datum završetka: 31.12.2022

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

Zavod za javno zdravstvo Zadar, Centar za pružanje usluga u zajednici Zadar

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa

Mjesto provedbe programa: Zadar

Godina u kojoj se program provodio: 2022.

Broj obuhvaćenih korisnika: 20

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet: Oprezan danas, siguran sutra!

7. Razina preventivnih intervencija

Selektivna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Zajednica

9. Rizici i zaštitni faktori na koje program cilja

Rizici: Izloženost korištenju sredstava ovisnosti, obiteljske nepovoljne okolnosti i loša ekonomska situacija, sukobi, zanemarivanje, povučenost/sramežljivost djece, nestabilan temperament, prijatelji koji koriste drogu, nedostatak privrženosti obitelji i slab roditeljski nadzor nad djecom, loša kontrola roditelja, niska razina samopoštovanja, neučinkovite vještine rješavanja problema, sklonost antisocijalnom ponašanju, povijest kockanja unutar obitelji, loš školski uspjeh, vršnjački pritisak, loše vještine upravljanja stresom, rano iskustvo kockanja, dostupnost igara na mrežu, anksioznost i depresija, nisko samopoštovanje, impulzivnost

Zaštitni faktori: Pozitivne i jasne norme i vrijednosti u zajednici, uspješna preventivna politika, briga i podrška društva, povećanje razine motivacije za vođenje zdravog života, jasne norme i poruke koje podupiru nekorištenje sredstava ovisnosti, individualni zaštitni faktori (samopoštovanje, samopouzdanje i samokontrola), discipliniranje u obitelji za upuštanje u rizično ponašanje i češći razgovori o rizičnim ponašanjima, orijentiranost ka školskom uspjehu.

10. Procjena potreba

Način provedbe: Izvršeno je istraživanje i analiza podataka iz:

- Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2017.
- Socijalnog plana Zadarske županije 2015. – 2020.
- Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2017.
- Nacionalni program za mlade od 2014. do 2017.
- Europsko izvješće o drogama za 2019.: trendovi i razvoj (EMCDDA)
- Europsko istraživanje o pušenju, pijenju i uzimanju droga među mladima (ESPAD) 2015.
- Izvješće o osobama liječenim zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Hrvatskoj u 2017
- Zdravstveno-statistički ljetopis Zadarske županije za 2017 godinu Zavoda za javno zdravstvo Zadar
- Baze podataka udruge Porat 2003.- 2021.

Projekt je osmišljen na temelju stručnih i znanstvenih spoznaja u području prevencije ovisnosti među mladima (Preventing-Mental-Emotional-and-Behavioral-Disorders-Among-Young-People-Progress-and-Possibilities(2006) i Youth Gambling Behavior: Novel Approaches to Prevention and Intervention (2016) gdje se ističe potreba za programima na području jačanja individualne promicanje zdravih stilova života.

Mladi u Domu za odgoj djece i mladeži Zadar pripadaju skupini koja je pod znatno većim rizikom od prosjeka za razvoj ovisnog ponašanja. Kod njih su već detektirane određene poteškoće u prilagođavanju, poteškoće pri obrazovanju, poremećaji u ponašanju, nižeg su socioekonomskog statusa te su odlukom suda ili Centra za socijalnu skrb stavljani pod brigu i nadzor Doma za odgoj djece i mladeži. Suradnja naše Udruge s Domom za odgoj djece i mladeži Zadar proizašla je iz potrebe Doma za odgoj djece i mladeži za provedbom kvalitetnih preventivnih programa provedene od strane stručnjaka s područja prevencije ovisnosti. Radi djelotvornijeg obavljanja djelatnosti rad u Domu

se ustrojavaju dva odjela i to: Odjel timske procjene, prihvata i tretmana (14 korisnika) i Odjel boravka i savjetovanja (30 korisnika).

Mladi ulaskom u pubertet postaju znatiželjni, buntovni, otvoreni novim spoznajama, istražuju život, traže uzbuđena i zabavu. Sredstva ovisnosti su (pogotovo ona legalna, poput duhana i alkohola i ona ilegalna, poput npr. marihuane) vrlo dostupna mladima. Mladi u adolescenciji još nemaju u potpunosti razvijen sustav «ko nica» te puno lakše ulaze u rizične situacije.

Problem ovisnosti je izuzetno velik i treba ga interdisciplinarno rješavati na svim razinama društva. Stoga je nužna suradnja svih relevantnih institucija u zajednici na području rada problema ovisnosti s ciljem sprječavanja, odnosno zaustavljanja širenja ovisnosti. Ovaj projekt u potpunosti se usmjerava na opći i cilj natječaj kao i na poseban cilj: Povećati dostupnost inovativnih projekata prevencije ovisnosti usmjerenih općoj populaciji djece i mladih i rizičnim skupinama djece i mladih.

Aktivnostima selektivne i indicirane prevencije ovim projektom uložiti će se napor u rano otkrivanje rizičnih skupina djece i mladih te onih koji potječu iz rizičnog obiteljskog i socijalnog okruženja ili pak onih koji pokazuju poremećaje u ponašanju i započeli su s konzumiranjem sredstava ovisnosti, a kako bi se spriječila daljnja zloraba tih sredstava i pojava ovisnosti.

Prednosti specifičnih aktivnosti ovog projekta su u tome da mlade osobe uvide opasnosti određenih situacija u kojima bi se mogli našli ili se trenutno nalaze i da ih se potakne na razmišljanje i donošenje ispravne odluke. Promicanjem zdravog, aktivnog i produktivnog odrastanja želimo među rizičnim skupinama utjecati na suzbijanje eksperimentiranja i znatiželje isticanjem opasnosti i problema koje se vežu uz ovisnost.

Usmjeravanjem na rizične skupine mladih da prepoznaju svoje potencijale, da ih se potakne na odgovornost, zalaganje i obrazovanje, doprinosimo smanjenju nelegalnih aktivnosti i posezanja za sredstvima ovisnosti kako među tom skupinom tako i među općom populacijom djece i mladih. Ovaj projekt uključuje timski pristup i obuhvaća one kritične skupine (selektivna prevencija) kod kojih se pokazala velika potreba za ovakvom vrstom radionica dizajniranih sukladno njihovim potrebama.

Prema posljednjem popisu stanovništva u Zadarskoj županiji imamo oko 25000 djece i mladih. Stopa ovisnika u Zadarskoj županiji je već nekoliko godina iznad hrvatskog prosjeka po rezultatima Izvješća o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlorabe droga RH 2017. Veliki problem čini ponuda i potražnja, te laka dostupnost opojnih droga kao i svakodnevni porast broja registriranih ovisnika. Prema podacima iz Socijalnog plana Zadarske županije 2015. – 2020. broj djece i mladih od 0 do 29 godina života u Zadarskoj županiji je 58.089 ili 33,16 % u ukupnom broju stanovnika. Razdoblje sazrijevanja uvijek je obilježeno specifičnim teškoćama s kojima se suoavaju kako djeca i mladi koji se trebaju integrirati u određeno društvo, tako i društvo koje treba prepoznati i apsorbirati novine koje svaka nova generacija donosi. Djeca prolaze kroz intenzivan proces socijalizacije zbog čega su potencijalno najizloženiji utjecajima različitih imbenika, a njihovi stavovi i obrasci ponašanja, kao još nedovoljno formirani, podložniji su promjenama. Suvremena generacija djece i mladih u Hrvatskoj odrasta u cjelovitim, najčešće četverčlanim, obiteljima. Četvrtina mladih živi u obiteljskoj financijskoj situaciji koja upućuje na realan rizik od siromaštva, dok je na suprotnom polu desetina onih čije su obitelji financijski znatno iznad hrvatskog prosjeka.

Prema Nacionalnom programu za mlade 2014. – 2017. način života mladih, kojeg nazivamo „sjedila kim“, opisuje vrijeme provedeno pred televizijskim i kompjutorskim ekranom. Četiri sata i više radnim danom televiziju gleda 27% dječaka i 25% djevojčica (34% i 29% 2002, 33% i 29% 2006), a ako se tome doda da 29% dječaka i 12% djevojčica provede tri i više sati uz kompjutor igraju igrice, surfaju i ili se, dopisuju i (25% i 5% 2006), potpuno je jasno da ne preostaje vremena za spontano druženje ili igru oko kuće. Hrvatska se prema konzumaciji ilegalnih droga u životu nalazi iznad europskog prosjeka pa tako 22% učenika navodi da je barem jednom u životu probalo drogu. Percepcija dostupnosti kanabisa u odnosu na druge droge je visoka. Tri od deset učenika (30%) smatra da lako mogu nabaviti kanabis, dok je percepcija dostupnosti ostalih sredstava ovisnosti niža: ecstasy (12%), kokain (11%), amfetamini (9%), metamfetamini (7%) i crack (8%). Također, u Hrvatskoj 42% učenika smatra da lako ili vrlo lako mogu nabaviti kanabis, a procjena dostupnosti drugih droga je: ecstasy (17%), kokain (14%), amfetamini (16%), metamfetamini (11%) i crack (12%). Iako je opažen silazni trend u konzumiranju lakih droga (s trećine na četvrtinu mladih), no broj onih koji konzumiraju teške i sintetske droge, uzeto zajedno, ostao je relativno nepromijenjen (svaki deseti ispitanik koji to čini uglavnom rijetko), osobito u odnosu na populaciju koja te droge uzima redovito. Smanjen je i broj korisnika

stimulativnih sredstava i sredstava za smirenje, kao i korisnika duhana (kojih danas ima 38%), što se može pripisati utjecaju kontinuiranih kampanja protiv pušenja i okretanju mladih zdravim stilovima života. Suprotno tome, konzumiranje alkohola ostalo je relativno nepromijenjeno. Samo 18% mladih nikada ne konzumira žestoka pića, a 13% ih ne pije vino i pivo. Većina mladih pije i jedno i drugo povremeno, što kod jedne četvrtine ispitanika redovito završava pijanstvom.

Derevensky i Gupta (2000, prema Gupta i Derevensky, 2004) su utvrdili kako je 91% adolescenata i mladih koji problematiziraju kockanje preokupirano kockanjem; 85% se uključuje u ponašanja lovljenja gubitka; 70% laže članovima obitelji, vršnjacima i prijateljima; 61% kocka kako bi pobjeglo od problema; 61% koristi novac za ručni i/ili džeparac za kockanje; 61% postaje napeto i nemirno kada pokušavaju smanjiti učestalost kockanja; 57% izvještava o povećanom trošenju novaca za kockanje, 27% izvještava o neopravdanom izostajanju iz škole (više od pet puta) kako bi kockao u posljednjih godinu dana, 24% je uzelo novac za kockanje od svojih članova obitelji bez njihovog znanja; 24% ih je zatražilo pomoć za ozbiljna financijska pitanja koja su rezultat njihovog kockanja; 21% izvještava o razvoju obiteljskih problema zbog kockanja dok 12% izvještava kako su ukradli novac izvan kruga svoje obitelji kako bi mogli kockati. Osim navedenog, istraživanja pokazuju kako se problematiziraju i patološko kockanje adolescenata pokazalo povezanim s povećanjima u delinkvenciji i kaznenim djelima, razdorima u obiteljskim vezama te lošijim akademskim postignućima (Fisher, 1993; Gupta, Derevensky, 1997a; Ladouceur, Mileault, 1998; Wynne, Smith, Jacobs, 1996, prema Dickson, Derevensky, Gupta, 2002). Također, pokazalo se kako su ovi mladi skloniji preuzimanju rizika te da su u povišenom riziku za razvoj ovisnosti ili višestrukih ovisnosti (Gupta & Derevensky, 1998a; Lesieur, Klein, 1987; Winters & Anderson, 2000, prema Dickson, Derevensky, Gupta, 2002).

Također, rezultati istraživanja provedenog u razdoblju od 2011. do 2013. godine na uzorku srednjoškolaca iz 7 hrvatskih gradova (Zagreb, Osijek, Rijeka, Split, Koprivnica, Vinkovci i Slavonski Brod) govore kako je gotovo 3/4 srednjoškolaca, točnije njih 73%, barem jedanput u životu sudjelovalo u nekoj formalnoj igri na sreću. Životna prevalencija kockanja također je testirana i kod onih srednjoškolaca koji su bili maloljetni u vrijeme provedbe istraživanja (17 godina života), budući da punoljetni srednjoškolci imaju zakonsko pravo pristupiti igrama na sreću. Rezultati pokazuju kako činjenica da su maloljetni, hrvatske srednjoškolce ne sprječava u pristupu igrama na sreću. Dapače, u subuzorku maloljetnih srednjoškolaca, rezultati pokazuju kako svega 19.7% njih nije nikada igralo igre na sreću. Također, najveći broj srednjoškolaca imao je iskustvo sportskog klađenja (oko 40% srednjoškolaca barem jednom u životu kladilo se na sportske rezultate), a zatim igranje lutrijskih igara kao što su jednokratne sreće i loto listići. Njih oko 20% imalo je iskustvo igranja na automatima i klađenja na virtualne utrke, a 10% u životu je barem jednom igralo elektronski rulet. Posebno je važan podatak o učestalosti te uočavamo kako je sportsko klađenje najučestaliji oblik kockanja, te kako učestalost igranja te igre na sreću značajno odudara od učestalosti igranja drugih igara. Oko 20% hrvatskih srednjoškolaca redovito se kladi na sportske rezultate, a potom slijede igre na automatima i klađenje na virtualne utrke (oko 7%). Lutrijske igre i elektronski rulet najmanje su zastupljeni u kategoriji redovitog igranja s oko 3%. Također, iz rezultata je vidljivo da je sportsko klađenje prosječno najučestaliji oblik kockanja, a nakon njega slijedi igranje jednokratnih srećki. Igranje lota, automata i klađenje na virtualne utrke dijele treće mjesto, dok je igranje elektronskog ruleta najrjeđe. Uvidom u rezultate uočava se prilično visoka zastupljenost problema u uzorku hrvatskih srednjoškolaca. Konkretno, svega 70% srednjoškolaca nema nikakve psihosocijalne probleme povezane s kockanjem, njih 17% ima nisko do umjereno razvijene probleme, a čak 13% zadovoljava kriterije za visoku razvijenost problema povezanih s kockanjem.

Europsko istraživanje o pušenju, pijenju i uzimanju droga među učenicima (ESPAD) 2019. pokazuje da pušenje cigareta i pijenje alkohola među učenicima u dobi 15-16 godina u trenutku ispitivanja pokazuju znakove opadanja, ali zabrinjava nas potencijalno rizično korištenje kanabisa te izazovi koje predstavljaju nova ovisnička ponašanja. Također da bi se održao korak s pojavama novih rizičnih ponašanja među mladima u Europi, ESPAD upitnik se konstantno prilagođava i uključuje nove teme. Anketni upitnik iz 2019. je proširen te su dodani i neki instrumenti za probriranje rizičnih ponašanja, uključujući i problematizirajuće kockanje, visokorizično korištenje kanabisa te samoprocjena problematizirajućeg korištenja društvenih medija i video igara, što pokazuje da se se spektar rizičnih ponašanja širi te da je prevencija ključna u ovoj fazi.

Prema Izvješčaju: „Visoka razina normalizacije kockanja u društvima te kultura kockanja unutar obiteljskog okruženja prepoznati su kao važni pokreti i započinjanja s kockanjem kod mladih te usmjeravanja mladih u problematiku kockanja“. ESPAD 2019 rezultati pokazuju da je kockanje za novac postalo popularna aktivnost među mladima u Europi, s 22 % ispitanika koji su izjavili da su u posljednjih 12 mjeseci kockali na barem jednu igru (pretežito lutrija). U istom razdoblju 7.9 % mladih kockalo za novac na internetu. Probirni alat za procjenu problematike kockanja koji je korišten u anketnom upitniku iz 2019. otkrio je da u prosjeku 5 % mladih koji su kockali u posljednjih 12 mjeseci ulazi u ovu kategoriju. Tijekom posljednja dva desetljeća, uglavnom potaknuto rastu popularnosti pametnih telefona i tableta, igranje video igara postalo je popularnije te se u sve većoj mjeri igraju igre na ovim uređajima. Oko 60 % mladih izjavilo je da je u posljednjih mjesec dana igralo digitalne igre tijekom tipičnog radnog dana (69 % tijekom vikenda). U većini zemalja mladi i provode dvostruko više vremena igrajući i video igre u odnosu na djevojke. Oko 94 % mladih je izjavilo da je koristilo društvene medije tijekom prošlog tjedna. U prosjeku, mladi potroše 2-3 sata na društvenim medijima tijekom tipičnog radnog dana, što se raste i do 6 ili više sati tijekom vikenda. U većini zemalja djevojke su prijavile veću korištenje društvenih medija tijekom vikenda u odnosu na mladiće. European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs | 12.11.2020 emcdda.europa.eu 3 Izvješčaj zaključuje: „S prikupljanjem podataka 2019., ESPAD ujedinjuje usporedive informacije iz više od 30 europskih zemalja tijekom razdoblja od 24 godine. Time projekt ima jedinstvenu i važnu poziciju u stvaranju doprinosa razvoju vjerodostojnih i učinkovitih mjera i intervencija za opću zdravlj mladih i društvenog blagostanja općenito.“

Očekivani rezultati: R1 Razvijena znanja i vještine mladih o štetnosti svih oblika ponašajnih ovisnosti (alkohol, cigarete, droge, kockanje, igre na sreću, računalne igrice, Internet).

1. 13 korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar sudjelovalo na predavanjima o štetnom utjecaju sredstava ovisnosti
2. Educirani mladi o štetnosti svih oblika ponašajnih ovisnosti (alkohol, cigarete, droge, kockanje, igre na sreću, računalne igrice, Internet).
3. Razvijena znanja i vještine o štetnosti i opasnosti svih oblika ponašajnih ovisnosti
4. Pripremljena i provedena četiri (4) predavanja o štetnom utjecaju sredstava ovisnosti

R2 O snažen i potaknut razvoj pozitivnih životnih vrijednosti i razvijeni zaštitni mehanizmi kod korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar (odgovornost za vlastito zdravlje, pozitivna slika o samom sebi, visoko samopouzdanje, dobar školski uspjeh, dobre komunikacijske, socijalne i organizacijske vještine, odupiranje vršnjačkom utjecaju) kod korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar

5. 11 korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar sudjelovalo na preventivnim radionicama za mlade na različite teme definiranja i izgradnje vlastitog identiteta, razvoja samopoštovanja i samopouzdanja, među vršnjačkim odnosima te kako se zaštititi od ovisnosti.
6. 6 korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar sudjelovalo na grupnom savjetovanju mladih u udruzi Porat
7. 90% korisnika projekta razvilo je zaštitne mehanizme i pozitivne životne vrijednosti.
8. 60% korisnika preventivnih radionica povećalo je razinu znanja i svjesnosti o važnosti općeg zdravlja
9. 60% korisnika preventivnih radionica poboljšalo percepciju ljestvice vrijednosti i povećalo osjećaj vlastite vrijednosti
10. Pripremljeno i provedeno šestnaest (16) preventivnih radionica za mlade na različite teme definiranja i izgradnje vlastitog identiteta, razvoja samopoštovanja i samopouzdanja, među vršnjačkim odnosi te kako se zaštititi od ovisnosti.
11. Održano 8 (osam) grupnih savjetovanja mladih u Udruzi Porat
12. Provedena skala procjene rizika ovisnosti o kocki

R3 90% korisnika projekta razvilo je potrebna znanja i vještine za kvalitetno provođenje slobodnog vremena putem sudjelovanja na sportskim i glazbeno-kreativnim radionicama

13. 13 korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar sudjelovalo na treninzima Kyudo streljarstva
14. 10 korisnika Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar sudjelovalo na glazbeno-kreativnim radionicama beatbox vještine
15. 60% korisnika projekta razvilo zainteresiranost za rekreaciju, tjelesne aktivnosti i glazbenu kreativnost
16. Održano 11 (jedanaest) treninga Kyudo streljarstva

17. Održano 8 (osam) glazbeno-kreativnih radionica beatbox vještine

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 52

12. Ciljevi programa

Opis: Doprinijeti prevenciji svih oblika ovisnosti kod mladih putem savjetovanja, edukacije i preventivnih radionica.

Specifični ciljevi: - Razviti znanja i vještine mladih o štetnosti svih oblika ponašajnih ovisnosti (alkohol, cigarete, droge, kockanje, igre na sreću, računala i igre, Internet).

- Osnažiti i potaknuti razvoj pozitivnih životnih vrijednosti i razviti zaštitne mehanizme kod korisnika Doma za odgoj djece i mladeži (odgovornost za vlastito zdravlje, pozitivna slika o samom sebi, visoko samopouzdanje, dobar školski uspjeh, dobre komunikacijske, socijalne i organizacijske vještine, odupiranje vršnjaka od utjecaja).

- Razviti interes korisnika Doma za odgoj djece i mladeži Zadar za kvalitetnim provođenjem slobodnog vremena i utjecati na razvoj zdravih stilova života.

13. Ciljana skupina

Osnovna škola, Srednja škola

14. Korisnici programa

Opis korisnika: Projekt obuhvaća mlade u dobi od 15 do 21 godine, korisnike usluga Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar (bivšeg Doma za odgoj djece i mladeži Zadar) na stalnom smještaju i poludnevnom boravku. Mladi na stalnom smještaju dolaze iz različitih gradova Republike Hrvatske te iz područja Grada Zadra i okolnih općina (Bibinje, Poljica, Preko). To su mladi koji privlače pozornost, koji dolaze u sukob sa svojim vršnjacima i koji imaju veći broj negativnih ocjena. U njihovom funkcioniranju je primjetno da se radi o mladima niskog praga samopoštovanja koji iz nekog razloga ne postižu rezultate. Ti mladi spadaju u rizičnu skupinu koja je podložna raznim oblicima ovisnosti te kojoj je potrebna dodatna pomoć i podrška.

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 20

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Predavanje, Radionica

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa i uinka

18. Metoda evaluacije

Evaluacija procesa provodi se kroz procjenu uspješnosti odvijanja projekta na osnovi monitoringa i njegove sukladnosti planu i rasporedu: praćenje izvršenja aktivnosti sukladno planiranim rokovima; korištenje resursa (ljudski, financijski, materijalni, prostorni), analiza zadovoljstva korisnika i partnera uključenih u projekt. Kontinuiranim praćenjem provedbe aktivnosti na projektu, praćenjem napretka korisnika te kroz redovite kontakte i sastanke s partnerima na projektu omogućava se pravovremeno uočavanje eventualnih problema i poteškoća u provedbi, njihovo ispravljanje te poboljšanje kvalitete provedbe projektnih aktivnosti.

Provodi se evaluacija uinka projekta prilikom koje tim za provedbu projekta prikuplja podatke kroz nadzor, neposredno opažanje i mjerenje dostizanja kvantificiranih i kvalificiranih ciljeva projekta.

Pokazatelji evaluacije/indikator postignuća rezultata:

1. Dnevnik rada i evidencija prisutnih s preventivnih radionica za mlade na različite teme definiranja i izgradnje vlastitog identiteta, razvoja samopoštovanja i samopouzdanja, među vršnjacima koji odnosi te kako se zaštititi od ovisnosti

2. Skala procjene rizika ovisnosti o kocki provedena me u korisnicima Centra za pružanje usluga u zajednici Zadar
3. Fotografije s predavanja o štetnom utjecaju sredstava ovisnosti
4. Potpisna lista i fotografije s Kyudo treninga
5. Potpisna lista i fotografije s glazbeno-kreativnih beatbox radionica
6. Press clipping i fotografije

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

- Održano je 16 preventivnih radionica
- Povećanje razine znanja i svjesnosti o važnosti ovisnosti o uvođenju zdravlja kod 50% korisnika (djece i mladih) preventivnih radionica
- Poboľššana percepcija ljestvice vrijednosti i povećan osjećaj vlastite vrijednosti kod 60% korisnika preventivnih radionica
- Provedeno je istraživanje o ovisnostima me u djecom i mladima
- Pružena je psihosocijalna podrška oko 50% djece i mladih kroz grupno savjetovanje
- Održano je 11 treninga Kyudo streljarstva
- Održano je 8 beatbox radionica
- Održana su 4 predavanja u Centru za pružanje usluga u zajednici Zadar

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini

Promoviran: ne

Sadržaj i tijek kampanje:

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK):

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK): 130.000,00

Drugi izvori (HRK):